

Вплив GDPR на бухгалтерські інформаційні системи

У квітні 2016 р. постановою ЄС № 679 було запроваджено Загальний регламент персональних даних (GDPR), що вступив в дію з 25 травня 2018 року [1], і яким було закладено основи для уніфікації порядку захисту персональних даних осіб в Європейському союзі. Даний регламент є обов'язковим до виконання, тобто має дотримуватись всіма суб'єктами, на які поширюється його дія. Основною метою впровадження даного нормативного документу є необхідність розробки нормативних засад для контролю персональних даних, а також покращання економічних взаємовідносин як в рамках Євросоюзу, так і з іншими іноземними партнерами. Вихід даної постанови має важливе значення з позиції функціонування облікових інформаційних систем, оскільки в них також здійснюється обробка та збереження персональних даних, а також за їх допомогою відбувається формування бухгалтерської звітності, яка оприлюднюється для підвищення ефективності розподілу капіталу між галузями економіки. Тому одним з актуальних питань на сьогодні є розробка процесів та засобів контролю відповідності GDPR, а також створення спеціалізованого програмного забезпечення, що сприятиме дотриманню GDPR в процесі функціонування бухгалтерських інформаційних систем, зокрема, в частині збереження та обміну персональними даними працівників підприємства та його клієнтів.

Питанням дотримання GDPR в процесі функціонування бухгалтерських інформаційних систем є актуальним для тих вітчизняних підприємств, які мають закордонні філії (представництва) або які співпрацюють з європейськими підприємствами, що вже впровадили GDPR. Виходячи з чого значна кількість вітчизняних підприємств, які передусім займаються зовнішньоекономічною діяльністю з представниками країн Євросоюзу, повинна впроваджувати в свою діяльність GDPR, зокрема, в частині даних, які використовують при податковому декларуванні, формуванні і оприлюдненні фінансової звітності, а також даних, що використовуються в маркетингових цілях.

Імплементация GDPR з травня 2018 року створює нові вимоги до порядку функціонування бухгалтерських інформаційних систем, що передбачає необхідність трансформації практики захисту персональних даних та здійснення їх обміну з контрагентами і оприлюднення, які в цілому мають забезпечити мінімізацію ризиків безпеки даних підприємства. Для дотримання вимог GDPR на підприємстві має бути забезпечено підвищення рівня надійності використовуваних бухгалтерських інформаційних систем, що також може вимагати проведення IT-аудиту щодо відповідності поточних процедур обробки та збереження персональних даних вимогам GDPR.

Можна виділити дві групи суб'єктів застосування GDPR, які матимуть відмінні підходи до порядку дотримання даного нормативного документу: 1) Бухгалтерські служби підприємств, які мають дотримуватись вимог GDPR; 2) Спеціалізовані фірми (аутсорсингові, аудиторські), які забезпечують надання послуг з ведення бухгалтерського обліку. Перші забезпечують обробку персональних даних, що стосуються даного підприємства, тобто її працівників, діяльності, включаючи маркетингові бази даних, а також даних його контрагентів. Друга група суб'єктів обробляє персональні дані клієнтів, які використовують послуги таких фірм, доступ до яких є результатом здійснення ними професійної діяльності з надання послуг.

Для забезпечення відповідності бухгалтерських інформаційних систем на підприємствах вимогам GDPR передусім необхідно визначити, ким є суб'єкти ведення обліку в контексті процесу обробки даних, обробниками даних чи їх контролерами. В залежності від встановленої ролі суб'єктів бухгалтерських інформаційних систем (обробник або контролер) визначається подальший порядок дій, який забезпечуватиме відповідність вимогам GDPR. Наприклад, коли бухгалтерські інформаційні системи використовуються для обробки даних, то з клієнтами підприємства повинні укладатись угоди про обробку даних згідно GDPR. Якщо бухгалтерська аутсорсингова фірма виступає як контролер даних, то вона має забезпечити дотримання технічних та організаційних заходів, які створюватимуть необхідні умови для обробки даних, що відповідатиме вимогам GDPR.

В цілому від суб'єктів ведення обліку у відповідності до вимог GDPR щодо обробки персональних даних вимагається удосконалення порядку ведення облікової документації та облікового інструментарію, покращання взаємодії з клієнтами (джерелами даних) та підвищення загального рівня надійності бухгалтерських інформаційних систем.

Список використаних джерел:

1. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://ogdpr.eu/en/gdpr-2016-679>